

GESCHIKTHEIDSKAART ZONNE- & WINDENERGIE BERGEN

Indeling in drie zones

zonering

zone 1 Maasdal, Nationaal Park De Maasduinen, Natura2000, NNN & bebouwd gebied
opwekken zonne-energie voor eigen gebruik toegestaan
op daken en overkappingen (*)

zone 2 Mozaïeklandschap middenteras & provinciale groenblauwe mantelgebieden
opwekken zonne-energie voor eigen gebruik toegestaan
op daken en overkappingen (*) + binnen erf, tuin en bouwvlak (*)

zone 3 Ontginningslandschap
opwekken zonne-energie voor eigen gebruik toegestaan +
windmolens & zonneweides voor commercieel gebruik landschappelijk inpasbaar (*)
op daken en overkappingen (*) + binnen erf, tuin en bouwvlak (*)

ontwikkeling zonneweides en windpark
binnen zone 3 in elk geval tot 2030 exclusief in Energielandgoed Wells Meer

(*) zie tekst en tabel voor inpassingseisen

aanvullende legenda

grens Nationaal Park De Maasduinen

BUREAU NIEUWE GRACHT
stedenbouw & landschap

- Energieopwekking voor eigen gebruik, door huishoudens of bedrijven, volgens de voorwaarden binnen zone 1, 2 en 3. De installatie komt op het eigen terrein. Er gelden inpassingsvoorwaarden.
- Het opwekken van energie voor anderen door het realiseren van zonneweides of het plaatsen van windturbines. Voor dergelijke commerciële energieopwekking zijn - door de schaal van de projecten - alleen bepaalde delen van de gemeente geschikt (zone 3). Er gelden strikte situerings- en inpassingsvoorwaarden. Waar mogelijk moet het gaan om ontwikkelingen voor en door bewoners en bedrijven uit de gemeente. Binnen zone 3 wil de gemeente grootschalige energiewinning concentreren in Energielandgoed Wells Meer.

De gemeente kiest er hiermee bewust voor niet te sturen op de exacte omvang van zonneprojecten, bijvoorbeeld door een maximum te stellen aan het aantal panelen of het totaaloppervlak dat in een bepaald gebied mag worden ontwikkeld. Hiermee wordt een nauwelijks te beslechten discussie voorkomen over bijvoorbeeld de grens tussen een klein of een groot project. De gemeente gaat voor het maximaal benutten van de mogelijkheden die particulieren of bedrijven hebben op hun eigen daken of overkappingen. Wat past op het eigen dak wordt gezien als een project voor eigen gebruik. Daarnaast heeft de gemeente een afwijkingsbevoegdheid, op basis waarvan in het landelijke gebied in bepaalde gevallen zonnepanelen voor eigen gebruik mogelijk zijn binnen eigen erf, tuin of bouwvlak. Alles daarboven is een commerciële toepassing. In alle gevallen is sprake van inpassingseisen.

Kaart "Geschiktheid voor zonne- en windenergie"

De mogelijkheden per landschapstype zijn vermeld in de 'Zonne- en Windkaart Bergen'. Op deze kaart staan de drie hiervoor beschreven zones aangegeven. De gemeente Bergen zal bij het beoordelen van toekomstige aanvragen op het gebied van zonne-energie onderscheid maken tussen plannen voor eigen gebruik en (grootschalige) commerciële projecten. In de zones 1, 2 en 3 liggen mogelijkheden voor het opwekken van zonne-energie voor eigen gebruik. Alleen zone 3 biedt daarnaast mogelijkheden voor (grootschalige) commerciële projecten (en dan alleen binnen het Energielandgoed Wells Meer).

Stap 3 - Inpassingseisen en uitgangspunten

Schema 'Inpassingseisen zonnepanelen'

In het schema op de volgende bladzijde zijn de inpassingseisen voor zonnepanelen en zonneweides op een rij gezet. Er worden twee soorten inpassingseisen gehanteerd:

- bij toepassingen voor eigen gebruik (d.w.z. wat past op het eigen dak en de eigen kavel),
- bij commerciële toepassingen (d.w.z. elk initiatief dat boven het eigen gebruik uitstijgt).

Aanvullende uitgangspunten

Deze Beleidsnotitie Zonne- en Windenergie moet er aan bijdragen dat de hoge ambities van de gemeente Bergen op het gebied van duurzaamheid worden waargemaakt. Rekening houdend met de kwaliteiten van het landschap staat de gemeente daarom in beginsel positief tegenover initiatieven op het gebied van zonne- en windenergie.⁶ Voor windenergie is gekozen voor de locatie Energielandgoed Wells Meer. In het vastgestelde bestemmingsplan is ruimte voor 4 windturbines. Initiatieven voor windparken elders binnen de gemeente worden afgehouden.

Voor het (nieuwe) beleid op het gebied van zonne-energie gelden de volgende aanvullende uitgangspunten:

6. Daarbij speelt ook mee dat de impact van een zonneweide op de omgeving een stuk geringer is dan die van een windpark. In tegenstelling tot een windpark is vooral sprake van invloed op de directe omgeving en juist deze invloed kan door een goede inpassing zo veel mogelijk worden beperkt.

gebruiksvorm	voor eigen gebruik		voor commercieel gebruik
zones	Zone 1	Zone 2	Zone 3
mogelijkheden	Op daken en overkappingen	Zie zone 1 + Binnen erf, tuin & bouwvlak	Zie zone 1/2 + Zonneweides toegestaan
inpassingseisen	Panelen op een dak geplaatst moeten voldoen aan het bouwbesluit: - De panelen zijn geïntegreerd met de omvormer. - Komen de panelen op een schuin dak, dan: - Mogen de panelen niet uitsteken buiten het dakvlak. - Moeten de panelen in of direct op het dakvlak worden geplaatst. - Moet de hellingshoek van de panelen gelijk zijn aan die van het dakvlak. - Komen de panelen op een plat dak of een dakvlak met een helling van minder dan 200 dan moeten de panelen minstens zo ver verwijderd blijven van de dakrand als de hoogte van de panelen. - Panelen mogen niet zonder vergunning worden geplaatst op een monument of een beschermd stads- en dorpsgezicht. <i>Bron: Rijksoverheid / Bouwbesluit.</i>	Gemeente heeft afwijkingsbevoegdheid en toetst daarbij op: - Primair voor eigen behoefte. - Een landschapsplan, gericht op zorgvuldige inpassing, passend bij het landschapstype en voorzien van een adequaat beplantingsplan. - Geen hinder voor omwonenden (o.a. zicht en reflectie). - Niet zichtbaar/geen hinder vanaf doorgaande wegen.	Voor de ontwikkeling van zonneweides in het ontginningenslandschap gelden de volgende inpassingseisen: - Het is verplicht een landschapsplan op te stellen, waarin wordt ingegaan op zaken als inpassing in het landschap, beplantingsplan, situering, richting, hoogte, patroon, ritme en onderlinge afstand, kleur, vorm, reflectie enz. Het landschapsplan moet 3D-beelden op ooghoogte bevatten. - Duidelijkheid over de verdeling van lusten en lasten (initiatiefnemer, exploitant, grondeigenaar, omwonenden). - De mogelijkheid van meervoudig ruimtegebruik moet serieus zijn onderzocht. Vanuit de wens grootschalige zonneweides binnen de gemeente Bergen te concentreren in Energielandgoed Wells Meer, wordt geen vergunning gegeven voor het realiseren van zonneweides in andere delen van de gemeente. Voor kleinschalige initiatieven zal gevraagd worden om een plan voor landschappelijke inpassing.

- Volgens de ladder van duurzame verstedelijking moeten eerst mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied worden benut, voordat nieuwe uitleglocaties worden ontwikkeld. Dat geldt in principe ook voor het winnen van zonne-energie. Om Bergen energieonafhankelijk te kunnen maken zullen beide opties echter noodzakelijk zijn. De gemeente zal er waar nodig aan bijdragen dat beide opties van de grond komen.
- Bergen is een groene gemeente en wil dat graag blijven. De aanleg van zonnepanelen mag daarom niet leiden tot het kappen van bomen: niet om schaduwwerking tegen te gaan en niet om ruimte te creëren. Daar komt nog bij dat het kappen van bomen vrijwel altijd ongunstig uitpakt in de CO₂-balans. Zo haalt een volwassen beuk op jaarbasis zo'n 6.500 kg CO₂ uit de lucht. Dat is vijf maal zo veel als de CO₂-reductie die met het plaatsen van 12 zonnepanelen kan worden bereikt.⁷ De aanwezigheid van bomen moet daarom vooraf door de initiatiefnemer en vervolgens door de gemeente worden meegenomen in de afweging. Het is daarbij aanvaardbaar dat er verlies aan opbrengsten van zonnepanelen optreedt als gevolg van de aanwezigheid van bomen. Dit sluit aan op de uitgangspunten uit het Beleidskader houtopstanden uit 2022.

7. *Gemeente Bergen, Notitie bomen in relatie tot zonnepanelen (2017).*

- Hoewel de indeling in zones met grote zorgvuldigheid is opgesteld, kan er altijd sprake zijn van uitzonderlijke situaties. Een perceel kan bijvoorbeeld in twee zones vallen of in een overgangsgedebiet liggen. Ook kunnen er percelen zijn die veel ruimer zijn dan de meeste andere woonpercelen. Of binnen een perceel is geen geschikt dak of onvoldoende dakoppervlak aanwezig. In dit soort situaties is er ruimte voor maatwerk. Met toepassing van de inpassingseisen die gelden voor zone 2 is het mogelijk een afweging te maken om voor percelen in zone 1 ook binnen erf, tuin en bouwvlak zonnepanelen te plaatsen. Deze afwijkingsbevoegdheid ligt bij de gemeente en kan worden ingezet voor het opwekken van zonne-energie voor eigen gebruik.
- De gemeente kiest er nadrukkelijk voor grootschalige zonneweides te concentreren in Energielandgoed Wells Meer. Om deze ontwikkeling een kans te geven en spreiding tegen te gaan wordt geen vergunning afgegeven voor het realiseren van zonneweides buiten het Energielandgoed Wells Meer. Initiatiefnemers die elders binnen de gemeente Bergen willen ontwikkelen zal de kans worden geboden om te participeren in het Energielandgoed Wells Meer. Om deze ontwikkeling een kans te geven en spreiding tegen te gaan wordt geen vergunning afgegeven tot en met 2030 voor het realiseren van zonneweides buiten het Energielandgoed. Vóór het verstrijken van deze termijn zal de werkwijze worden geëvalueerd en geactualiseerd.
- Om het ruimtebeslag van het realiseren van zonneweides zo beperkt mogelijk te houden vormt onderzoek naar de mogelijkheden voor

dubbel grondgebruik een voorwaarde. Er zijn bijvoorbeeld combinaties mogelijk met begrazing, waterberging en natuurontwikkeling.